

BUGUNGI KUNDA MENEJMENTNING JAHONDA TUTGAN O'RNI

Djurayeva M.S.

Osiyo xalqaro universiteti o'qituvchisi.

Davlatov Adhambek Bahrulla o'g'li

Osiyo xalqaro universiteti 1-MMT-24-guruh o'quvchisi.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.15043588>

Annotatsiya. Ushbu maqolada bugungi kunda menejmentning jahonda tutgan o'rni, uning iqtisodiy rivojlanishga ta'siri va innovatsion yondashuvlari yoritilgan. Menejmentning strategik ahamiyati, inson resurslarini boshqarish, barqaror rivojlanish va texnologik taraqqiyotdagi o'rni tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar: Menejment, strategik boshqaruv, global iqtisodiyot, innovatsiyalar, inson resurslari, barqaror rivojlanish, korporativ mas'uliyat, raqamli transformatsiya, texnologik menejment, samaradorlik.

Bugungi kunda menejment dunyo iqtisodiyoti va biznes sohalarining ajralmas qismi hisoblanadi. Har qanday tashkilot yoki korxonaning muvaffaqiyati samarali boshqaruv tizimiga bog'liq. Zamonaviy menejment tamoyillari va strategiyalari global iqtisodiy jarayonlarga ta'sir ko'rsatib, korxonalar rivojlanishining muhim omiliga aylanmoqda.

Menejment (inglizcha: management) – (boshqarish, tashkil etish) – maxsus boshqarish faoliyati; boshqarish to'g'risidagi fan. Menejmentning holati ishlab chiqarish samaradorligiga, texnika va texnologiya darajasi hamda ishchi kuchining sifatiga ta'sir ko'rsatadi. Menejment fanining mazmuni boshqaruv tizimi va boshqaruv ob'yekti orasidagi o'zaro munosabat bo'lib, uning asosiy vazifasi boshqaruvning zamonaviy usullarini, rahbarlik san'ati sirlarini o'rganishdan iborat.

Menejment bilan maxsus tayyorgarlik ko'rgan, boshqarishning qonun-qoidalarini chuqur biladigan malakali mutaxassislar – yollanma boshqaruvchilar – menejerlar shug'ullanadilar. Ular aholining alohida ijtimoiy qatlamini tashkil qiladi. Menejmentning yuqori (firma strategiyasini ishlab chiqish), o'rta (ishlab chiqarish, sotish, narx belgilash, mehnatni tashkil qilish), quyi (sex, bo'lim doirasida ishni tashkil qilish, kunlik, haftalik, oylik ish topshiriqlari bajarilishini boshqarish) bo'g'inlari bor.

Menejmentning bosh maqsadi – ishlab chiqarish samaradorligini oshirish va foydani ko'paytirishdan iborat.

Menejmentda ikkita maqsadni ajratadilar:

1. Umumiy (strategik) maqsadlar.
2. Maxsus maqsadlar.

Umumiy (strategik) maqsadlar tashkilotni rivojlantirish konseptsiyasini aniqlaydi. Bu maqsadlar oldindagi istiqbollarga (bashoratlash, korxona faoliyatini reja- lashtirish) mo'ljallangan bo'ladi. Maxsus maqsadlar umumiy maqsadlarning tarkibida korxonaning asosiy faoliyat turlari, yo'nalishlari bo'yicha ishlab chiqiladi. Menejmentning bosh maqsadi har bir tashkilotning va bu tashkilotdagi har bir ishchining muvaffaqiyatli faoliyatini ta'minlashga yo'naltirilgan boshqaruvni tashkil qilishdan iborat hisoblanadi. Menejmentning maqsadi uzoq muddatlarda korxonaning bozordagi o'rnini saqlash, mustahkamlash va yashab qolishini, faoliyatini davom ettirishini ta'minlovchi boshqaruvni ishlab chiqish va qo'llash hisoblanadi. Menejmentning asosiy vazifalari haqida ham menejment fanining tadqiqotchilari ko'plab xulosalarni bildirishgan.

Menejmentning jahonda tutgan o'rni

Menejmentning asosiy roli quyidagi jihatlarida namoyon bo'ladi:

- korxona va tashkilotlarning samarali faoliyat yuritishini ta'minlash:
- Raqobatbardoshlikni oshirish uchun samarali strategiyalar ishlab chiqish.
- Resurslardan oqilona foydalanish va natijadorlikni oshirish.
- Innovatsiyalar va texnologiyalarni joriy etish orqali samaradorlikni oshirish.
- iqtisodiy rivojlanish va global bozordagi o'rni:
- Jahon miqyosida menejmentning rivojlanishi milliy iqtisodiyotlarga ta'sir qiladi.
- Transmilliy korporatsiyalar menejmenti xalqaro bozorlarning rivojlanishiga hissa qo'shadi.
- Menejment orqali iqtisodiy inqirozlar va muammolarni boshqarish imkoniyati yaratiladi.
- innovatsiyalar va texnologiyalarni rivojlantirish
- Menejment yangi texnologiyalar va innovatsion yondashuvlarni ishlab chiqish va joriy etishda muhim rol o'ynaydi.
- IT-menejment va raqamli transformatsiya orqali korxonalar zamonaviy raqobat muhitida o'z o'rnini mustahkamlaydi.
- inson resurslarini boshqarish va mehnat unumdorligini oshirish
- Xodimlarning kasbiy rivojlanishini qo'llab-quvvatlash.
- Samarali motivatsiya tizimlari va inson kapitaliga investitsiya kiritish.
- Jamoaviy ish madaniyatini rivojlantirish orqali kompaniyalar muvaffaqiyatini ta'minlash.
- barqaror rivojlanish va ijtimoiy mas'uliyat
- Ekologik menejment va yashil texnologiyalarni targ'ib qilish.

- Korporativ ijtimoiy mas'uliyat tamoyillarini joriy qilish.
- Barqaror rivojlanish maqsadlariga erishish uchun menejment tizimini takomillashtirish.

Menejment bugungi dunyoda nafaqat korxonalar va tashkilotlarning samaradorligini oshirish, balki global iqtisodiyotning barqaror rivojlanishida ham muhim rol o'ynaydi.

Innovatsiyalar, inson resurslarini boshqarish va iqtisodiy strategiyalarni ishlab chiqish orqali menejment hozirgi zamonaviy dunyoning ajralmas qismiga aylangan.

REFERENCES

1. Qudratova, G. M. (2025). THE EVALUATION OF UNIVERSITY COMPETITIVENESS: A REVIEW OF METHODOLOGIES. *SHOKH LIBRARY*.
2. Azimov, B. F., Maksudovich, A. Z., & Qudratova, G. M. (2025). THE IMPORTANCE OF INNOVATION IN ENHANCING THE COMPETITIVENESS OF HIGHER EDUCATION UNIVERSITIES. *SHOKH LIBRARY*.
3. Sodiqova, N. (2025). METHODOLOGY FOR DEVELOPING STUDENTS' TECHNICAL THINKING IN ECONOMICS CLASSES. *International Journal of Artificial Intelligence*, 1(1), 885-891.
4. Islomova, M., & Sodiqova, N. (2025). ILM-FAN VA TA'LIMDAGI INNOVATION RIVOJLANISHNING DOLZARB MUAMMOLARI. *Modern Science and Research*, 4(2), 300-307.
5. Bahodirovich, X. B. (2025). XO'JALIK YURITUVCHI SUBYEKTLARDA HISOB YURITISH SIYOSATI. *STUDYING THE PROGRESS OF SCIENCE AND ITS SHORTCOMINGS*, 1(6), 210-215.
6. Bahodirovich, X. B. (2025). BUXGALTERIYA HISOBINING O'RGANISH USULLARI. *THEORY OF SCIENTIFIC RESEARCHES OF WHOLE WORLD*, 1(5), 257-262.
7. Ёкубов, А. Б., & Алимова, Ш. А. (2024). МАКРОЭКОНОМИКА: ЭВОЛЮЦИЯ ТЕОРИИ И СОВРЕМЕННОЙ ПРАКТИКИ.
8. Abidovna, A. S. (2025). INVESTMENT PROJECTS: ADVANCED MANAGEMENT AND EVALUATION. *SHOKH LIBRARY*.
9. Hakimovich, T. M. (2025). EKSPORT RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISHDA DIVERSIFIKATSIYANING AHAMIYATI. *STUDYING THE PROGRESS OF SCIENCE AND ITS SHORTCOMINGS*, 1(4), 112-121.
10. Hakimovich, T. M. (2025). O 'ZBEKISTONDA EKSPORTNI RAG 'BATLANTIRISH UCHUN FOYDALANILADIGAN MOLIVAVIY VOSITALAR TAHLILI. *MODERN EDUCATIONAL SYSTEM AND INNOVATIVE TEACHING SOLUTIONS*, 1(5), 141-150.

11. Ibodulloyevich, I. E. (2024). O ‘ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIK SAMARADORLIGINI OSHIRISH MUAMMOLARI VA ISHBILARMONLIK MUHITINI YAXSHILASH ISTIQBOLLARI. *Gospodarka i Innowacje.*, 51, 258-266.
12. EI, I. (2025). MINTAQALAR VA MA’MURIY HUDUDLAR TADBIRKORLIK FAOLIYATINI INVESTITSIYA BILAN TA’MINLOVCHI IQTISODIY TIZIM SIFATIDA. *MODERN EDUCATIONAL SYSTEM AND INNOVATIVE TEACHING SOLUTIONS*, 1(6), 58-69.
13. Azimov, B. F., & Yodgorova, Z. Y. (2025). METHODS OF STUDYING THE STATE OF COMPETITION IN THE EDUCATIONAL SERVICES MARKET. *SHOKH LIBRARY*.
14. Azimov, B. F. (2025). INNOVATSIYALARNI QO ‘LLAB-QUVVATLASH XIZMATLARI: ISPANIYA, POLSHA VA BOLGARIYA TAJRIBALARI. *THEORY OF SCIENTIFIC RESEARCHES OF WHOLE WORLD*, 1(4), 12-23.
15. Raxmonqulova, N. O. (2025). DEVELOPMENT OF THE DIGITAL ECONOMY ON A GLOBAL SCALE AND THE EXPERIENCE OF COUNTRIES. *SHOKH LIBRARY*.
16. Қизи Рахмонқулова, Н. О. (2023). КИЧИК САНОАТ ЗОНАЛАРИНИНГ ХУДУДЛАР ИҚТИСОДИЁТИНИ РИВОЖЛАНТИРИШДАГИ ЎРНИ. “*Экономика и туризм*” *международный научно-инновационный журнал*, 6, 14.
17. Shadiyev, A. X. (2025). DEVELOPMENT OF THE CURRICULUM FOR ECONOMIC DISCIPLINES IN PRIVATE UNIVERSITIES. *FARS International Journal of Education, Social Science & Humanities.*, 13(1), 389-396.
18. Shadiyev, A. X. (2025). METHODS OF TEACHING THE “ECONOMIC THEORY”. *SHOKH LIBRARY*.
19. Zaripova, G., & Naimova, N. (2025). INFLYATSIYA VA UNI BARTARAF ETISH CHORA-TADBIRLARI. *Modern Science and Research*, 4(2), 371-378.
20. Akbarovna, N. N. (2025). PROBLEMS OF INCREASING INVESTMENT ACTIVITY IN THE CONTEXT OF GLOBALIZATION. *SHOKH LIBRARY*.
21. Supiyevna, B. M. (2025). G’AZNACHILIK-DAVLAT MOLIYASINING ENG MUHIM BO’LAGI. *THEORY OF SCIENTIFIC RESEARCHES OF WHOLE WORLD*, 1(5), 117-123.
22. Supiyevna, B. M. (2025). BUDGETING IN THE PUBLIC SECTOR. *ANALYSIS OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION*, 1(6), 90-95.
23. Jumayeva, Z. (2023). BASICS OF NATIONAL ECONOMIC DEVELOPMENT. *Modern Science and Research*, 2(12), 296-300.

24. Bostonovna, D. Z. (2023). CONCEPTUAL BASIS OF IMPROVEMENT OF BANK AUDIT IN COMMERCIAL BANKS. *IMRAS*, 6(6), 118-124.
25. Tagayeva, R., & Bobojonova, M. J. (2025). BYUDJET, UNING SHAKLLANISHI VA TAQSIMLANISHI. *Modern Science and Research*, 4(2), 387-393.
26. Bobojonova, M. J., & Toshev, M. H. (2025). JAHON BOZORIDA YASHIL IQTISODIYOTNI MOLIYALASHTIRISH TENDENSIYASI: FAKTLAR VA KO'RSATKICHLAR ASOSIDA TAHLIL. *THEORY OF SCIENTIFIC RESEARCHES OF WHOLE WORLD*, 1(4), 120-128.
27. Жумаева, З. К. (2024). РАЗВИТИЕ ТВОРЧЕСКИХ ИНДУСТРИЙ КАК ФАКТОР РОСТА НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ: ОБЗОР ЗАРУБЕЖНОГО ОПЫТА И ПЕРСПЕКТИВЫ ДЛЯ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН.
28. Жумаева, З. К. (2024). Инвестиционная Активность Как Основной Элемент Организационно-Экономического Механизма Маркетинга Территории. *Miasto Przyszłości*, 55, 1411-1417.
29. Ibragimov, A. (2025). PROSPECTIVE WAYS OF ATTRACTING FOREIGN INVESTMENT TO THE NATIONAL ECONOMY. *International Journal of Artificial Intelligence*, 1(1), 137-143.
30. Qahhorova, J., & Ibragimov, A. (2025). XORIJIY INVESTITSİYALAR ANAMIYATI, OMILLARI VA ISTIQBOLLARI. *Modern Science and Research*, 4(2), 283-291.
31. Алимова, Ш. А., & Джураева, М. С. (2025). ИННОВАЦИИ И ЦИФРОВИЗАЦИЯ В ОБРАЗОВАТЕЛЬНОМ ПРОЦЕССЕ: ПЕРСПЕКТИВЫ И ПРОБЛЕМЫ. *MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS*, 1(4), 120-126.
32. Алимова, Ш. А., & Джураева, М. С. (2025). СТРАТЕГИЧЕСКОЕ УПРАВЛЕНИЕ В ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЯХ: ТЕОРИЯ И ПРАКТИКА. *ANALYSIS OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION*, 1(4), 82-89.
33. Игамова, Ш. З. (2024). МЕТОДИЧЕСКИЕ РЕКОМЕНДАЦИИ ПО ФОРМИРОВАНИЮ ОРГАНИЗАЦИОННО-ЭКОНОМИЧЕСКОГО МЕХАНИЗМА ОБЕСПЕЧЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ ИННОВАЦИОННОГО развития ПРЕДПРИЯТИЙ СТРОИТЕЛЬНЫХ МАТЕРИАЛОВ. *Gospodarka i Innowacje*, 43, 335-340.
34. Игамова, Ш. З. (2021). Особенности инноватики на предприятиях промышленности строительных материалов. *Архитектура. Курилиш. Дизайн Илмий-амалий журнал. ТАҚИ*, 263-267.
35. Baxtiyorova, J., & Djurayeva, M. S. (2025). BOZOR IQTISODIYOTI SHAROITIDA RAQOBATNING ROLI. *Modern Science and Research*, 4(2), 477-485.